

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae De Opinione Probabili

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1683?]

Conclusio Sexta. Ex Decretis Alexandri VII. anno 1665. & Innocentii XI. anno 1679. colligitur non subsistere doctrinam de usu probabilium anterioribus Conclusionibus Expressam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40441

peccari dum ex simili ignorantia inter dubia æstimatur tutius, quod legi Dei contrarium est; vel potius dum ex tali ignorantia in talibus circumstantiis id agitur, quod legi Dei contrarium est.

CONCLUSIO SEXTA

Ex Decretis Alexandri VII, anno 1665. & Innocentii XI, anno 1679. colligitur non subsistere doctrinam de usu probabilium anterioribus Conclusionibus expressam.

Alexander VII. 45. propositiones Christianæ disciplinæ relaxativas, damnat ut *scandalosæ*, Innocentius XI. 65. ejusmodi opiniones proscribit ut *minus tamquam scandalosæ & in praxi perniciosæ*. Hinc conficitur quod ejusmodi opiniones, non obstante suâ probabilitate quam eis recentiores aliqui Theologi tribuebant, fuerint ante earum condemnationem, ut Alexander VII. loquitur, *scandalosæ*, & ut Innocentius XI. ut *minus scandalosæ & in praxi perniciosæ*. Siquidem nimis stolidum est dicere, quod Summi Pontificis opiniones istas suâ condemnatione scandalosæ & in praxi perniciosæ fecerint: nihil enim certius, quàm dictas opiniones, quia ante scandalosæ & in praxi perniciosæ erant, idcirco fuisse proscriptas: nam si opiniones istæ, quæ vocantur aut vacabantur probabiles, factæ sint scandalosæ & in praxi perniciosæ per proscriptionem, cum ante per probabilitatem fuerint, ut volunt, in praxi tutæ; dicendum erit quod Pontificis suâ proscriptione nihil boni Ecclesiæ, sed potius multum mali attulerint, dum 110. sententias, quæ ante in praxi erant tutæ; jam fecerint suis Decretis scandalosæ & in praxi perniciosæ. Quomodo se hic extricabunt probabilitatum patroni? Dicentne quod opiniones istæ ante condemnationem non fuerint suâ probabilitate in praxi tutæ? Si hoc dicant, quomodo subsistat ipsorum doctrina de usu probabilium antè expressa? An fortè admittent quod istæ propositiones per condemnationem factæ sint scandalosæ & in praxi perniciosæ? Si illud admittunt, dicant consequenter quod dicti Pontifices graviter nocuerint saluti Fidelium, dum viam Cæli, quæ antè erat tantò latior, nec ideo secura minus, jam fecerint tantò arctiorem, nec idcirco securam magis. Superest ut probabilitatum Patroni confugiant ad subsequens disjunctum, dicendo, vel opiniones istas non fuisse probabiles, vel si fuerint probabiles, non potuisse velut scandalosæ & in praxi perniciosæ condemnari. Quod postremam disjuncti partem attinet, refutatione non eget: quia istud asserere est unius alteriusvè docentium, quos doctos vocant & probos, authoritatem supra censuras Pontificum & ipsius Ecclesiæ evahere: quin etiam non difficile esset inde inferre, quod plures valebit authoritas unius alteriusvè illorum, quos doctos vocant & probos, dum hi dicunt quidpiam esse licitum, quàm Summi Pontificis aut Ecclesiæ dicentium istud esse illicitum. Non subsistit etiam prior pars antedicti disjuncti, scilicet quod opiniones à Summis Pontificibus condemnatæ ante condemnationem non fuerint probabiles, nam plures istarum opinionum, quod ostendere facillimum est, & fortè omnes, habuerunt quidquid probabilitatum Patroni requirunt ut opinio quæpiam dicatur probabilis, ex. g. octava & nona inter condemnatas ab Innocentio XI. *Comedere & bibere usque ad satietatem non est peccatum, modo non obstitit valetudini, quia licet potest appetitus naturalis suis actibus fini.* Item: *Opus conjugii ob solam voluptatem exercitum omni penitus caret culpa ac defectu veniali.* Quas propositiones ante suam condemnationem, necessum est habuisse eminentem probabilitatis gradum apud plerosque illorum, qui tantâ animositate oppugnant doctrinam Lovaniensium, seu verius Augustini de actibus referendis in Deum. Notum etiam est quàm ingens fuerit recentiorum numerus tradentium tertiam inter condemnatas ab Innocentio XI. hanc scilicet: *generatim dum probabilitate sive intrinsecâ, sive extrinsecâ, quantumvis tenui, modo à probabilitatis finibus non exeat, consistit liquid agimus; seu per prudenter agimus.* hæc enim propositio includitur in vasto illo, ac aded universaliter à tot Recentioribus admisso principio: *licet agere id quod probabiliter non est contrarium Legi.* Quin etiam propositio 26. quantumvis homini cordato etiam primo intuitu appareat summè scandalosa & perniciofa, habuit tamen quæ Recentiores requirunt ad probabilitatem extrinsecam: propositio in hunc modum sonat: *Si quis vel solus, vel coram aliis, sive interrogatus, sive propriâ sponte, sive recreationis causâ, sive alio quocumque sine jure*

se non fecisse aliquid quod reverà fecit, intelligendo intrà se aliquid aliud quod non fecit, vel aliam diem ab eà in quâ fecit, vel quolibet aliud additum verum, reverà non mentitur, nec est perjurus. Hanc propositionem habuisse illa quæ Recentiores requirunt ad probabilitatem extrinsecam, imo plusquam ipsi requirunt, ostenditur in hunc modum: solummodò requirunt auctoritatem unius alteriusve docti, ut vocant, & probi: at verò liber ex quo ista propositio ad verbum desumpta est (ut nihil dicamus de Censore ipsius ordinario, nihil de Collegis, dicti libri comprobationibus & laudatoribus) pro illâ sententiâ adducit octo vel novem authores, inter quos recenset nonnullos qui à Recentioribus Authores Classici vocantur. Numerus hic procul dubio non parum auctus est ab hinc annis plus minùs 50. id est, ex quo liber iste editus fuit: siquidem Alexandro VII. teste, contigit interea summam istam luxurantium ingeniorum licentiam in dies magis excrecere circa opiniones Christianæ disciplinæ relaxativas & animarum perniciem inferentes. Habuit ergò ista propositio dum liber iste conscriptus est, id quod Recentiores requirunt ad probabilitatem extrinsecam; & multò magis illud habuit; dum eandem opinionem decursu tot annorum complures alii authores sunt amplexi: ex quibus indubitatum relinquitur, quod dicta opinio ante condemnationem Innocentii XI. abunde habuerit quod Recentiores requirunt ad probabilitatem extrinsecam. Ex quibus omnibus rursùs conficitur falsum esse quod summi Pontifices Alexander VII. & Innocentius XI. non condemnaverint propositiones, quæ ante condemnationem erant juxtà appellationem Recentiorum probabiles. Infertur secundò quòd istæ propositiones fuerint scandalosæ & in praxi perniciosæ, quando ante condemnationem vocabantur probabiles. Tertiò colligitur inde quod non subsistat Recentiorum doctrina de usu probabiliùm expressa in Conclusionè 2.

CONCLUSIO SEPTIMA.

Dictum Recentiorum quorundam principium de usu probabiliùm non consistit cum doctrina S. Augustini & Veterum Scholasticorum.

IN nuperis Thesisibus de Peccatis Ignorantiæ Conclusionè 8. ostendimus, quod secundùm S. Augustinum ignorantia juris naturæ non excuset in totum agentem contrà illud: ex Conclusionè decima patet idem esse consecutaneum ex sententia Veterum Scholasticorum de ignorantia juris naturæ, nimirum non excusari in totum agentem contrà illud. Quod eadem etiã sit sententia Lovaniensium cuilibet notum est. Itaque juxtà S. Augustinum & Veteres Scholasticos, non excusatur in totum quisquis etsi ex ignorantia, modò tamen liberè; transgreditur jus naturæ; non excusatur, inquam, etsi plenè ignoret, id est, etsi pro certò habeat quod non agat contrà jus naturæ: adeoque multò minùs excusatur, si jus naturæ transgrediat, dum solummodò æstimat probabile se non agere contrà jus naturæ. Etenim si hoc solum æstimat probabile, necessum est ut ei incertum sit num sua actio non sit reverà juri naturæ contraria: neque enim potest hoc non esse incertum, cum notissimum sit quod omne probabile sit incertum. Si hoc illi incertum sit, minùs excusatur transgressio juris naturalis, quàm si pro certo haberet se jus naturale non transgredi: quare si juxtà S. August. & veteres Scholasticos ignorantia juris naturæ nunquam excuset in totum agentem contrà illud, pro indubitato habendum, necessum esse ut secundùm eorum sententiam etiã non excuset probabilitas. Porrò etsi evidens sit hæc consequentia: ignorantia juris naturæ nunquam excusat in totum agentem contrà illud, ergo etiã non probabilitas; non tamen vicissim sequitur; non in totum excusat probabilitas agentem contrà jus naturæ, ergo etiã non ignorantia: nam qui scit actionem à se exercendam solum probabiliter fore non contrariam legi naturæ, scit subesse periculum ne sit reverà juri naturæ contraria: adeoque peccat; imprimis quia juris naturæ transgressio, si reverà contrà illud agat, prævideri facilè potuit ut verosimiliter secutura. Secundò, etiã tunc peccat, quando in ejusmodi casu probabilitatis exercet actionem quæ re ipsa non est juri naturæ contraria, peccat, inquam, ratione periculi transgrediendi jus naturæ, cui periculo se exposuit sine justâ causâ, si non erat simile periculum in omissione actionis.

Duplici